

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. XIII. Libertates Ecclesiae Gallicanae in aliis sensibus acceptae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

750 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
regimen. Polliciti sunt autem Principes se omnia secundum
voluntatem Episcoporum facturos, quos, ut eam curam assu-
merent, obtestati sunt; Respondentibus autem in quantum nosse ac posse
Deus illis concederet, secundum suam voluntatem se & suos gubernare & regere
velle, aiunt; & autoritate Divina, ut illud suscipiatis, & secundum Dei
voluntatem illud regatis monemus, hortamur, atque precipimus. Non mi-
nus legitimè argumentaretur, qui ex hac historia concluderet,
secundum voluntatem Episcoporum Reges, & Populos
eis subditos, esse gubernandos; quàm Aulici, dum ex qui-
busdam antiquorum Regum factis aut verbis æquivocis in-
ferunt, Principes suâ præcisè autoritate posse leges Eccle-
siasticas condere. Initio secundæ Dynastiæ tanta erat circa
Regni negotia Episcoporum facultas, ut, si ex illius tem-
poris exemplis judicandum sit, plus Ecclesia in Regnum habi-
tura sit autoritatis, quàm Regibus in Ecclesiam tribuatur:
ut norunt Periti historiæ illius Nationis. Verùm mutuam
utriusque potestatis consensionem in bonum Regni, & Ec-
clesiæ imitari præstaret, quàm hinc aut illinc Regum, aut
Episcoporum exempla trahere ad confirmandam alterutrin
alterius jura invasionem.

10. Longè aliter quàm Baluzius de Capitularibus Regum
Francorum sentiebant an. 909. Patres Concilii Trolesiani,
licet Galli. Hi enim cap. 3. non dubitarunt Capitularia, Ca-
nonum pedissequa vocare, quia scilicet Canones tantum secuta
fuerant, & in eorum executionem edita.

C A P U T X I I I.

Libertates Ecclesiæ Gallicanæ in aliis sensibus acceptæ.

1. **L**ibertates Ecclesiæ Gallicanæ à variis variè accipi pro-
rum, qui res in Gallia gestas rescire satagunt. Principio quid-
dem omnes Ordines exactam Canonum antiquiorum obser-
vantiam obtendebant: sed quia longiùs ab ea recedebant plu-
rima, quæ à Laicis, plurima etiam, quæ ab Ecclesiasticis vi-
ris usurpabantur, detorquenda fuit nuncupatio illa à prima
ria

ria sua significatione , ad aliàs admodùm diversas , aut etiam contrarias.

2. Exeunte postremo sæculo Petrus Pithæus Bibliothecæ Regiæ Præfectus libellum suum de Libertatibus Ecclesiæ Gallicanæ scripsit ; in quo duo principia constituit , quorum alterum Regiam jurisdictionem in Ecclesiam amplificat , alterum summi Pontificis in Galliam potestatem constringit ; atque ex duobus illis fontibus quamplurima capita derivat. Opus illud , cùm privati esset hominis , nullius erat auctoritatis : imò nec totius Galliæ sententiam exponere censebatur. Quin ei potius Clerus refragari se multifariam significavit. Attamen quia nihil est , quod alicui aliquando non videatur commodum , incipit Tractatus ille per articulos citari , quasi antiqui illius Codicis Canones , in quibus observandis sita dicebatur libertas Ecclesiæ tùm universæ , tùm Gallicanæ , continentis loco successisset , ejusque interpretatio è commentario , ceterùm à Glossa communiter recepta peti.

3. In lite nuper à Senatu Parisiensi definita inter Illustrissimum Episcopum Cadurcensem , & nobilissimum Comitem de Marsano circa pensionem prædicto Comiti super fructibus præfati Episcopatus assignatam , instabat Reverendissimus Episcopus observandos Canones , quibus adversari videbatur pensio , præsertim in favorem Bigami Constituta ; atque ita primariæ libertatum suarum definitioni inhærere videbatur. Nobilissimus Comes negabat esse veram , & sinceram libertatum Gallicanarum naturam ; suumque intentum probabat plurimis exemplis Episcoporum , atque aliorum Ecclesiasticorum virorum super Canonibus secum dispensari postulantium , v. g. ad demigrandum ab una Sede ad aliam , ad plurimum Beneficia obtinenda , ad Beneficia Regularia in Commendam recipienda , contra regulam Regularia Regularibus , &c. Reponebant Actores Cleri Gallicani Domino Episcopo Cadurcensi sese adjunctes : quasdam quidem ex illis dispensationibus à Conciliis generalibus fuisse approbatas ; alias autem puta Beneficiorum commendas ab usu , & à Conciliis Provincialibus esse confirmatas , quasi usus Galliæ & Conciliorum Provincialium sententia idem essent , ac

Ca.

752 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS, &c.
Canones Conciliorum generalium, quibus contineri dice-
bantur prædictæ libertates, ut observare licuit in actis typis
editis, hucque perlatis.

4. Omnes autem libellum Pithæi, dum sibi favere putabant,
quasi Codicem Canonum libertatum suarum allegabant; ut
rursus videas speciosum illud nomen, quod primum ad sig-
nificandam defensionem adversus injurias Conciliorum gene-
ralium Canonibus contrarias inductum videbatur, hodiè
multipliciter equivocum evasisse, ac variè à variis, prout
commodum videtur, usurpari, quod plurimis aliis exemplis
posset confirmari.

5. Sed quod vehementer deplendum est, nulli sæpius usui
deservit, quam ut Ecclesia potestatibus sæcularibus subji-
ciatur, ac ejus jurisdictio ad sæculares Judices trahatur. Id sæ-
pissimè sensit Clerus Gallicanus, saltem circa suam, ut testan-
tur ejus acta, & monimenta, quorum nonnulla sunt à no-
bis citata. Itaque experitur Ecclesiasticus Ordo quam sibi
noxium fuerit potestatem sæcularem adversus Pontificiam
implorasse. Utinam antiquam erga sanctam Sedem observan-
tiam resumens, debitam sibi à Laicis ipse recuperare me-
reatur.

